

OSD 17/14

ORZECZENIE
OKRĘGOWEGO SĄDU DYSCYPLINARNEGO
OKRĘGOWEJ IZBY RADCÓW PRAWNYCH

z dnia 14 maja 2014 roku

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izbie Radców Prawnych
w składzie:

Przewodniczący: r. pr. Elżbieta Wołosz

Sędziowie: r. pr. Krystyna Skotowska-Tomkiewicz
r. pr. Andrzej Kras

Protokolant: apl. radc. Anna Materla

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 14 maja 2014 r. sprawy ze skargi r. pr. [REDAKTOWANE]
[REDAKTOWANE] przeciwko r. pr. [REDAKTOWANE],
obwinionemu o to, że:

w dniu 7 maja 2013 r. na rozprawie toczącej się przed Sądem Rejonowym dla [REDAKTOWANE]
Wydział I Cywilny w sprawie z wniosku [REDAKTOWANE] przy udziale uczestników
postępowania: [REDAKTOWANE] oraz [REDAKTOWANE], sygn. akt.
[REDAKTOWANE], naruszył obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej w ten sposób, że nie
skorzystał z prawa do odmowy zeznań i złożył zeznania w charakterze świadka na
okoliczności i fakty, o których dowiedział się w związku z poradą prawną udzieloną
wcześniej uczestnikom postępowania,
tj. o popełnienie przewinienia dyscyplinarnego z art. 64 ust. 1 i 2 w zw. art. 3 ust. 3 ustawy
z dnia 6 lipca 1982 roku o radcach prawnych (Dz. U. 2010 rok, nr 10, poz. 65 ze zm.),
w związku z art. 12 ust. 1-4 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego,

ORZEKA

1. Uznaje r. pr. [REDAKTOWANE] za winnego popełnienia zarzucanego mu wyżej czynu i za to
na podstawie art. 65 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych
(Dz. U. 2010 Nr 10 poz. 65 ze zm.) wymierza mu karę nagany z ostrzeżeniem.
2. Na podstawie art. 70⁶ ust. 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych
obciąża r. pr. [REDAKTOWANE] kosztami postępowania w kwocie 603,15 zł na rzecz
Okręgowej Izby Radców Prawnych [REDAKTOWANE].

Krystyna Skotowska-Tomkiewicz
Elżbieta Wołosz

Andrzej Kras

UZASADNIENIE

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 21 czerwca 2013 r. do OIRP we Wrocławiu wpłynęła skarga r. pr. [REDAKTOWANO] na działanie r. pr. [REDAKTOWANO]. Z protokołu rozprawy, załączonego do skargi, wynikało, że w dniu 7 maja 2013 r. na rozprawie toczącej się przed Sądzie Rejonowym dla [REDAKTOWANO] Wydział I Cywilny, w sprawie z wniosku [REDAKTOWANO] przy udziale [REDAKTOWANO] i [REDAKTOWANO], sygn. akt [REDAKTOWANO] r. pr. [REDAKTOWANO], nie skorzystał z prawa do odmowy zeznań i złożył zeznania w charakterze świadka na okoliczności i fakty, o których dowiedział się w związku z udzielaną przez niego pomocą prawną uczestnikom tego postępowania.

Dowód:

- Wniosek o wszczęcie postępowania z dnia 20 czerwca 2013 r., k. 1-10,

W związku z powyższym Rzecznik Dyscyplinarny przy OIRP w [REDAKTOWANO] postawił r. pr. [REDAKTOWANO] zarzut popełnienia przewinienia dyscyplinarnego, polegającego na naruszeniu obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej, który to obowiązek został ujęty w art. 3 ust. 3 ustawy o radcach prawnych oraz art. 12 ust. 1-4 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

Dowód:

- Postanowienie o wszczęciu dochodzenia z dnia 3 lipca 2013 r., k. 12,
- Postanowienie o przedstawieniu zarzutów z dnia 28 sierpnia 2013 r., k. 21,

Przesłuchany w dniu 28 sierpnia 2013 r. w charakterze obwinionego r. pr. [REDAKTOWANO] przyznał, że faktycznie dopuścił się zarzucanego mu czynu, jednakże wskazał, że przed przesłuchaniem został on zwolniony przez sąd z obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej.

Dowód:

- Protokół przesłuchania obwinionego z dnia 28 sierpnia 2013 r., k. 23,

W toku prowadzonego postępowania wyjaśniającego, Rzecznik Dyscyplinarny dokonał oględzin akt spraw cywilnych, zarejestrowanej pod sygn.: [REDAKTOWANO] oraz [REDAKTOWANO], prowadzonych przez Sąd Rejonowy dla [REDAKTOWANO] Wydział I Cywilny, w wyniku którego stwierdził m.in. fakt dopuszczenia do przesłuchania Obwinionego w charakterze świadka, jak również brak adnotacji w protokole, że Obwiniony złożył jakiegokolwiek w tym zakresie zastrzeżenie.

Dowód:

- Protokół oględzin akt spraw cywilnych - sygn. akt [REDAKTOWANO] oraz [REDAKTOWANO] - wraz z załącznikiem, k. 28-48,

W toku prowadzonego przez Rzecznika Dyscyplinarnego postępowania wyjaśniającego ustalono, że Sąd rozpoznający sprawę, w oparciu o złożony przez Obwinionego wniosek, wydał postanowienie z dnia 24 stycznia 2014 r., w przedmiocie sprostowania protokołu rozprawy z dnia 7 maja 2013 r., poprzez umieszczenie zapisu o następującej treści: „Sąd zwolnił świadka [redacted] z zachowania tajemnicy służbowej”.

Dowód:

- Protokół oględzin akt spraw cywilnych - sygn. akt [redacted] oraz [redacted] - wraz z załącznikiem, k. 28-48,
- Pismo Sądu Rejonowego dla [redacted] Wydział I Cywilny, sygn. akt. [redacted] z dnia 17 lutego 2014 r., k. 66,

Na powyższe postanowienie Skarżąca złożyła zastrzeżenie do protokołu, gdzie zwięźle wskazała zarówno na niepoprawność użytego zwrotu, jak również brak przepisów umożliwiających zwolnienie r. pr. z obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej, które to przepisy miałyby zastosowanie w zaistniałej sytuacji.

Dowód:

- Pismo skarżącej z dnia 10 marca 2014 r., k 68-70,

W dalszym toku postępowania wyjaśniającego Rzecznik Dyscyplinarny ustalił, że w oparciu o powyższe zastrzeżenia Sąd wydał zarządzenie dostarczone skarżącej w dniu 19.03.2014 r., w którym to sprostował treść wcześniejszego postanowienia, zmieniając słowo „służbowy” na „zawodowy”.

Dowód:

- Notatka Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego z dnia 21 marca 2014 r., k. 72,

Pismem z dnia 14 kwietnia 2014 r. Rzecznik Dyscyplinarny złożył do Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego przy OIRP [redacted] wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego wobec r. pr. [redacted], z związku z naruszeniem przez obwinionego przepisów dot. zachowania tajemnicy zawodowej,

Dowód:

- Wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego, z dnia 14 kwietnia 2014 r.

W trakcie rozprawy przed Sądem Dyscyplinarnym w dniu 14 maja 2014 r. Obwiniony stwierdził m.in. fakt, że składał zeznania, których treść stanowiła pomoc prawną udzieloną wcześniej uczestniczce postępowania. Równocześnie wskazał, że było to działanie w interesie jego klientki i na jej wyraźną prośbę, tym bardziej, że klientka była w ciężkim stanie zdrowia, a obecnie już nie żyje. Ponadto, Obwiniony czuł zobowiązany do zachowania tajemnicy zawodowej, ze względu na zwolnienie go z tego obowiązku przez Sąd. Ponadto stwierdził, że zachowanie Sądu nie dawało mu możliwości innego działania, jak tylko złożenie zeznań.

Dowód:

- Protokół z przesłuchania Obwinionego, k. 88.

Sąd zważył co następuje:

Obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej jest ściśle związany z istotą wykonywania zawodu radcy prawnego jako zaufania publicznego, a więc chroniącego wartości o szczególnej randze społecznej. Zaufanie klienta, oparte na oczekiwanej poufności i dyskrecji, powinno być traktowane jako dobro wymagające szczególnej ochrony. Bez niej nie można należycie reprezentować klienta. Dlatego też zarówno w ustawie o radcach prawnych, jak i w kodeksie etyki radcy prawnego obowiązek zachowania tajemnicy uznano za podstawową wartość zawodu, dodając, iż jego istotą jest uzyskiwanie od klienta w zaufaniu informacji, których klient nie ujawniłby nikomu innemu.

Prawna ochrona tajemnicy zawodowej powinna oznaczać również, że kolizje między interesem ogółu (wymiaru sprawiedliwości, a w szczególności skuteczności postępowania sądowego) a interesem klienta powinny być przez prawo rozstrzygane na korzyść tego ostatniego, uznając że jest to wartość wyższego rzędu. Równocześnie rozstrzyganie tej kolizji nie można pozostawiać każdorazowo sumieniu i przyzwoitości osoby świadczącej pomoc prawną. To rozstrzygnięcie winno być dokonywane przepisami prawa, co niewątpliwie ma miejsce pod treścią art. 3 ustawy o radcach prawnych, jak również art. 12 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

Powyższe regulacje nie przewidują możliwości zwolnienia z obowiązku, z wyjątkiem informacji udostępnianych na podstawie przepisów szczególnych (m.in. tzw. ustawy o przeciwdziałaniu „prania brudnych pieniędzy”), które jednak w rozpatrywanej przez sąd sprawie nie mają zastosowania. Zatem obowiązująca jest tu reguła ogólna, która wskazuje, że nie można zwolnić radcy prawnego z obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej.

Należy przy tym dokładnie podkreślić, że tajemnica zawodowa nie zwalnia z obowiązku zeznawania w charakterze świadka, czyli z obowiązku stawienia się na wezwanie i udzielenia odpowiedzi o treści nienaruszającej tej tajemnicy. Wymagana jest natomiast odmowa udzielenia odpowiedzi na pytania odnoszące się do okoliczności objętych tą tajemnicą. Równocześnie wynikający z art. 3 ust. 5 ustawy o radcach prawnych bezwzględny charakter tego obowiązku nie pozostaje w kolizji z uregulowaniami zawartymi w procedurze cywilnej, administracyjnej, czy też podatkowej. W zaistniałych okolicznościach właściwym jest przytoczenie fragmentu art. 261 § 1 k.p.c., który dopuszcza możliwość odmowy przez świadka odpowiedzi na pytanie, jeśli zeznanie miało być połączone z „pogwałceniem istotnej tajemnicy zawodowej.”

Mając na uwadze powyższe, Sąd Dyscyplinarny, rozstrzygając sprawę, dostrzegł niewątpliwie naruszenie powyższego obowiązku przez Obwinionego, który to, podczas rozprawy w dniu 7 maja 2013 r. w sprawie o sygn. akt [REDAKTOWANE] w Sądzie Rejonowym dla [REDAKTOWANE] I Wydz. Cywilny, przedstawił szereg okoliczności poufnych o których dowiedział się udzielając wcześniej pomocy prawnej uczestnikom tego postępowania. W ocenie zebranego w

sprawie materiału dowodowego przez Sąd, szczególnie znamionnym jest fragment zeznania Obwinionego, w którym przyznaje, że w kontakcie z p. ██████████ nawet on miał trudności z uzyskaniem wszystkich informacji, bowiem uczestniczka postępowania była niechętna do zrelacjonowania radcy prawnemu wydarzeń, ze względu na towarzyszące jej poczucie wstydu i permanentnego zagrożenia. W ocenie sądu, wskazany fragment zeznania nie tylko potwierdza niskie zaufanie klienta do profesjonalnego pełnomocnika już na etapie udzielania pomocy prawnej, ale również świadczy o przyczynieniu się radcy prawnego do jego utraty w trakcie postępowania sądowego.

Mając na uwadze powyższe, należało uznać, że naruszenie przez Obwinionego normy określonej w art. 64 ust. 1 pkt. 1 ustawy o radcach prawnych w związku z art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych w związku z art. 12 ust. 1-4 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, było niewątpliwe i zawinione. Równocześnie, ze względu na intencje Obwinionego oraz bardzo trudne położenie jego klientki, wydanie sprawiedliwego rozstrzygnięcia wymagało szczególnej rozwagi i roztropności. Tym samym, ostatecznie Sąd wymierzył Obwinionemu karę naganny z ostrzeżeniem, o czym orzekł w punkcie I sentencji ogłoszonego w sprawie Orzeczenia.

Mając na względzie, iż w sprawie wydano Orzeczenie skazujące, Sąd Dyscyplinarny pierwszej instancji obciąża ukaranego zryczałtowanymi kosztami postępowania na rzecz okręgowej izby radców prawnych, której ukarany jest członkiem. Równocześnie, mając na uwadze przepis art. 70⁶ ustawy o radcach prawnych, zgodnie z którym koszty postępowania dyscyplinarnego stanowią wszelkie wydatki poniesione w związku z tym postępowaniem, Sąd dyscyplinarny, obciążając Obwinionego zryczałtowanymi kosztami postępowania, o czym orzekł w punkcie II sentencji wydanego w sprawie Orzeczenia, uwzględnił koszty faktycznie poniesione.

Andrzej Ckwas

Elżbieta Ostóła

*Leopoldyna S. Jankowska
Tadeusz Winiarski*